

Opiekunka środowiskowa MD

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i dorosłymi, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

- [Wprowadzenie](#)
- [Film o zawodzie](#)
- [Kwalifikacje w zawodzie](#)
- [Zadania zawodowe](#)
- [Warunki pracy](#)
- [Narzędzia](#)
- [BHP](#)
- [Predyspozycje i przeciwwskazania](#)
- [Plusy i minusy zawodu](#)
- [Perspektywy zatrudnienia](#)
- [Drogi do zawodu](#)
- [Egzamin zawodowy](#)
- [Quiz](#)
- [Informator o zawodzie](#)
- [Przydatne adresy www](#)

Wprowadzenie

Istotą pracy zawodowej **opiekunki środowiskowej** jest świadczenie usług opiekuńczo-pielęgnacyjno-wspierających osobom przewlekle chorym, samotnym i niesamodzielnym, które nie mają wsparcia ze strony rodziny lub innych osób z najbliższego otoczenia.

Źródło: Adamtepl, *Opieka nad osobą z niepełnosprawnością*, dostępny w internecie: www.pixabay.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Z tego materiału dowiesz się między innymi:

- na czym polega praca opiekunki środowiskowej,
- jakie cechy powinna mieć opiekunka środowiskowa,
- w jaki sposób można zdobyć kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu,
- dlaczego warto zostać opiekunką środowiskową.

Film o zawodzie

Opiekunka środowiskowa

Film dostępny pod adresem </preview/resource/R955HAAFHCre0>

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Opiekunka środowiskowa*, licencja: CC BY-SA 3.0. Obrazy: pixabay.com, pexels.com, unsplash.com, Muzyka: YouTube Library.

Film przybliżający zadania zawodowe stojące przed opiekunką środowiskową.

Kwalifikacje w zawodzie

Czym jest kwalifikacja zawodowa?

To określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

W zawodzie opiekunka środowiskowa występuje jedna kwalifikacja.

Oznaczenie kwalifikacji	Nazwa kwalifikacji	Poziom PRK
SPO.05.	Świadczenie usług opiekuńczych	4

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Kwalifikacje w zawodzie*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji:

SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych:

- organizowania opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej,
- sprawowania opieki nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej,
- pomagania osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego,
- motywowania osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej.

„Na co dzień zajmuję się przede wszystkim pomocą moim podopiecznym w normalnych zajęciach dnia codziennego.”

Jolanta, opiekunka środowiskowa

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Jolanta, opiekunka środowiskowa*,
licencja: CC BY-SA 3.0.

Ciekawostka

Opieka nad osobami starszymi i schorowanymi ma tradycję sięgającą czasów starożytnych.

Źródło: Alexandre Saraiva Camiato, *Osoba na wózku inwalidzkim*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Przykładowe zadania zawodowe

Prezentacja

Źródło: GroMar Sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Organizowanie opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej

KROK 1

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Przygotowywanie lekarstw*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Przygotowywanie lekarstw

KROK 2

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Podawanie lekarstw*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Podawanie lekarstw

KROK 3

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Wykonywanie pomiarów profilaktyki zdrowia*, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Wykonywanie pomiarów profilaktyki zdrowia

KROK 4

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Wspólne prowadzenie aktywności fizycznej i rozwijanie zainteresowań*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Wspólne prowadzenie aktywności fizycznej i rozwijanie zainteresowań

KROK 5

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Prowadzenie dokumentacji podejmowanych inicjatyw i działań opiekuńczych*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Prowadzenie dokumentacji podejmowanych inicjatyw i działań opiekuńczych

Podsumowanie

W prezentacji ukazane zostało typowe zadanie zawodowe. Zastanów się, na co warto zwrócić uwagę wykonując poszczególne czynności, aby cały proces przebiegł bezpiecznie.

Organizowanie opieki oraz wsparcia społecznego osobie podopiecznej

Pomoc w rozliczaniu rachunków

Źródło: Kampus Production, *Pomoc w rozliczaniu rachunków*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Wsparcie w sprawach urzędowych

Źródło: Autor nieznany, *Wsparcie w sprawach urzędowych*, dostępny w Internecie, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Wsparcie w obsłudze komputera

Źródło: Autor nieznany, dostępny w Internecie, licencja: CC BY-SA 3.0.

Nauka nowej technologii

Źródło: Kampus Production, *Nauka nowej technologii*, dostępny w internecie: www.pexels.com, licencja: CC BY-SA 4.0.

Sprawowanie opieki nad osobą podopieczną w celu zapewnienia jej bezpieczeństwa zdrowotnego i higieny osobistej

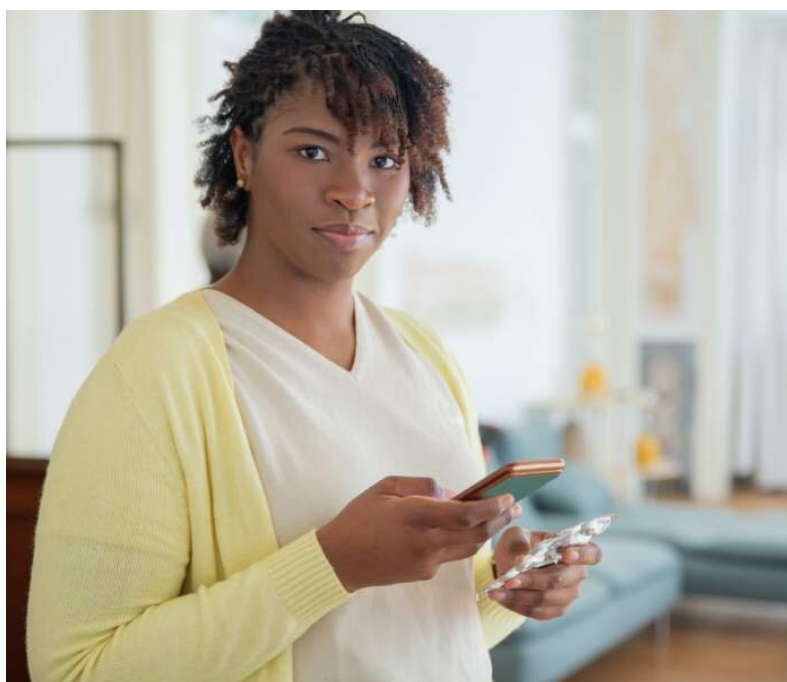
Mycie włosów osobie podopiecznej

Źródło: Kampus Production, *Mycie włosów osobie podopiecznej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, licencja: CC BY-SA 3.0.

Zmiana pościeli na łóżku osoby podopiecznej

Źródło: Autor nieznany, *Zmiana pościeli na łóżku osoby podopiecznej*, dostępny w Internecie, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Kontrola przyjmowania leków

Źródło: Kampus Production, *Kontrola przyjmowania leków*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Pomaganie osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego

Zrobienie i przyniesienie zakupów osobie podopiecznej

Źródło: Kampus Production, *Zrobienie i przyniesienie zakupów osobie podopiecznej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Przygotowanie posiłku osobie podopiecznej

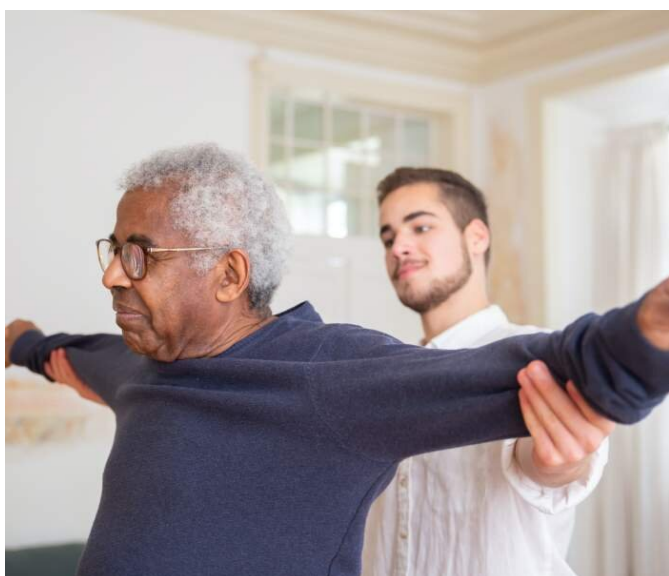
Źródło: Kampus Production, *Przygotowanie posiłku osobie podopiecznej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Pomoc osobie podopiecznej podczas jedzenia

Źródło: Kampus Production, *Pomoc osobie podopiecznej podczas jedzenia*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Motywowanie osoby podopiecznej do samodzielności oraz aktywności intelektualnej, fizycznej i społecznej

Wspólne wykonywanie ćwiczeń ruchowych

Źródło: Kampus Production, *Wspólne wykonywanie ćwiczeń ruchowych*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Motywowanie do aktywności intelektualnej

Źródło: Kampus Production, *Motywowanie do aktywności intelektualnej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Gra edukacyjna

Po zapoznaniu się z rozdziałem „**Zadania zawodowe**” zapraszamy do gry, która pozwoli Ci na utrwalenie swojej wiedzy dotyczącej zawodu opiekunka środowiskowa.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DeHWYnhKL>

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Gra edukacyjna*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Warunki pracy

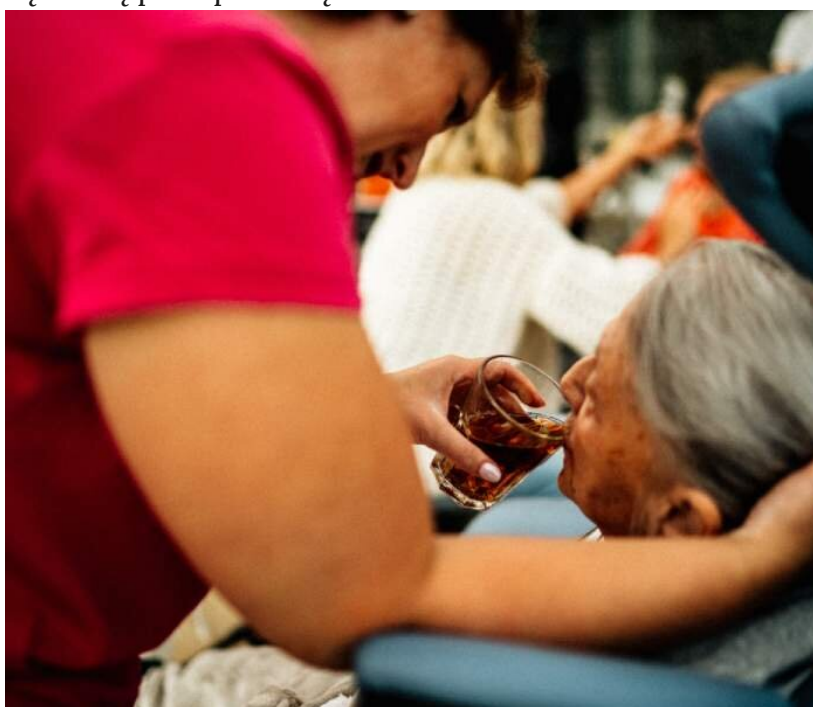
Opiekunka środowiskowa, w zależności od wykonywanych zadań zawodowych, może pracować w następujących warunkach:

- w różnych środowiskach społecznych

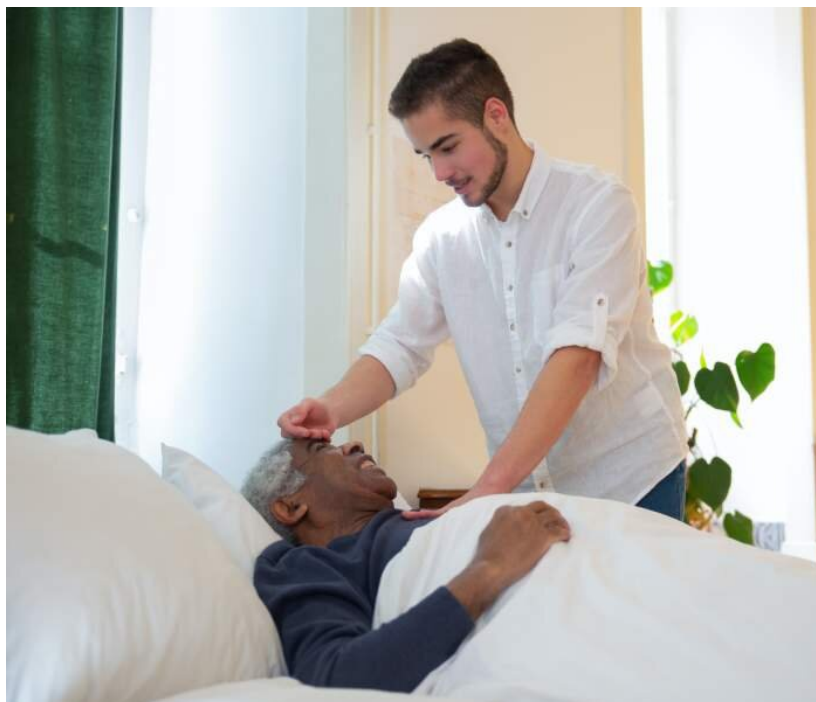

Źródło: Jsme MILA, *Pomoc osobie na wózku inwalidzkim*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

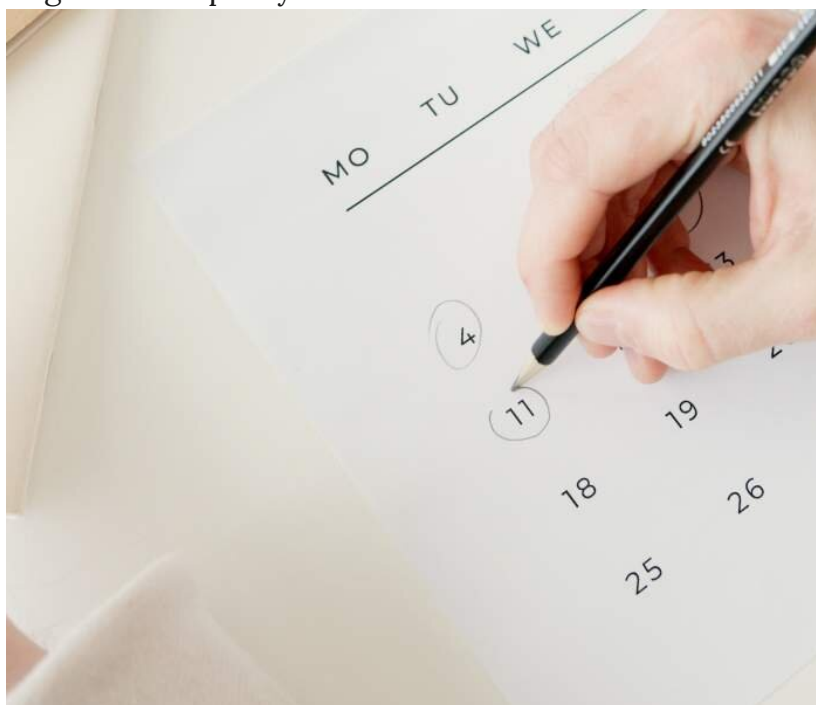
- najczęściej z jedną osobą podopieczną

- zwykle w środowisku domowym i najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej

- w stałych dniach i godzinach pracy

Źródło: Autor nieznany, *Czas pracy*, dostępny w Internecie, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

- samodzielnie

Źródło: GroMar Sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

- w stałym kontakcie z ludźmi

Źródło: GroMar Sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Narzędzia

Opiekunka środowiskowa w swojej pracy użytkuje, obsługuje i wykorzystuje różnorodne wyposażenie.

do wspierania osoby podopiecznej w czynnościach dnia codziennego (deska do krojenia dla osoby z drżeniem rąk, talerz chroniący przed rozlaniem, stolik z tacą do łóżka dla osoby podopiecznej leżącej)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Deska do krojenia dla osoby z drżeniem rąk*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wspierania osoby podopiecznej w utrzymaniu higieny osobistej, poprawie samopoczucia i estetycznego wyglądu (środki czystości, mydło, środki do pielęgnacji ciała i włosów, przybory do

pielęgnacji paznokci, przybory do pielęgnacji jamy ustnej, przybory do golenia, materiały higieniczne, środki opatrunkowe, środki ochrony osobistej, środki pomocnicze, pielucho-majtki, wkładki urologiczne, podkłady zabezpieczające pościel i łóżko)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Środki czystości*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wspierania osoby podopiecznej w usprawnianiu ruchowym i aktywizacji w najbliższym otoczeniu (sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne, laski, kule, balkonik, wózek inwalidzki, kołnierze ortopedyczne, piłeczki sensomotoryczne, języki, wałeczki, półwałeczki sensomotoryczne, trójnóg do wsparcia podczas chodzenia)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Przyrządy do wsparcia podczas chodzenia*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wspierania osoby podopiecznej leżącej w zapewnieniu spokojnego snu, wypoczynku oraz zapobieganiu powstawania odleżyn i oparzeń (łóżko rehabilitacyjne, materac przeciwoleżynowy, wałki pod kolana,

podpórki, środki do ochrony skóry narażonej na oparzenia)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Łóżko rehabilitacyjne*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wspierania osoby podopiecznej w zakresie potrzeb fizjologicznych (baseny sanitarne, kaczki, nakładki sedesowe z poręczami, bidety, worek stomijny)

Źródło: Autor nieznany, *Sprzęt sanitarny dostosowany do osób ze specjalnymi potrzebami*, dostępny w Internecie, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

do wspierania osoby podopiecznej w obserwacji parametrów życiowych (aparat do mierzenia ciśnienia, termometr, glukometr, waga lekarska)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Sprzęty do monitorowania parametrów życiowych*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wspierania osoby podopiecznej w organizowaniu czasu wolnego i rozwijaniu zainteresowań (materiały i przybory malarskie, masy plastyczne: modelina, plastelina, masa solna, kukurydziana, papierowa, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, gry stolikowe, słuchanie muzyki, książki, telewizor, laptop, odtwarzacz DVD, zestawy płyt CD, DVD)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Sprzęty i przedmioty wspierające organizację czasu wolnego*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wspierania osoby podopiecznej w integracji z najbliższym otoczeniem (kijki do nordic walking)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Aktywność osoby podopiecznej*, licencja: CC BY-SA 3.0.

do wykonywania zaleceń lekarskich (kasetka na leki z podziałem na dni tygodnia, kompres żelowy)

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Pilnowanie zaleceń lekarskich*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Na stanowisku opiekunki środowiskowej stosuje się środki ochrony:

- dróg oddechowych np. maseczki ochronne jednorazowe,
- osobistej np. fartuch flizelinowy, rękawiczki jednorazowe, ochraniacze na obuwie.

1

Fartuch flizelinowy

Chroni przed zarazkami przedostającymi się z zewnątrz.

2

Maseczka ochronna jednorazowa

Chroni drogi oddechowe przed wirusami, bakteriami i pyłem.

3

Rękawiczki jednorazowe

Zapewniają czystość w trakcie wykonywania opieki.

4

Ochraniacze na buty

Zakładane, aby nie wnieść do pomieszczeń potencjalnie szkodliwych zarazków z zewnątrz.

5

Płyn do dezynfekcji rąk

Służy do pozbycia się z rąk wirusów i bakterii.

6

Apteczka

Pudełko ze sprzętem pozwalającym udzielić pierwszej pomocy.

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Środki ochrony osobistej*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Predyspozycje i przeciwwskazania

Zawód opiekunka środowiskowa wymaga określonych predyspozycji fizycznych oraz zdolności i umiejętności. Ważne są także cechy osobowości. Przed wyborem tego kierunku kształcenia należy wykluczyć ewentualne przeciwwskazania zdrowotne.

W zawodzie opiekunka środowiskowa preferowane są następujące predyspozycje:

↓ Wymagania fizyczne

- dobra kondycja i sprawność fizyczna (siła, szybkość, gibkość),
- wytrzymałość na wysiłek fizyczny np. potrzebny podczas podnoszenia podopiecznego,
- sprawność motoryczna,
- sprawność manualna, precyzja i zdecydowanie w ruchach,
- dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa.

↓ Sprawność sensomotoryczna

- dobry wzrok, słuch,
- dobra orientacja przestrzenna,
- sprawność zmysłu równowagi,
- spostrzegawczość,
- dobrze rozwinięty zmysł dotyku.

↓ Zdolności i umiejętności

- podzielność i koncentracja uwagi,
- dobra pamięć,
- wyobraźnia przestrzenna,
- poczucie estetyki,
- zdolności organizacyjne,
- uzdolnienia techniczno-plastyczne przydatne w organizacji czasu wolnego,
- sprawność i zdecydowanie przy udzielaniu pierwszej pomocy.

↓ Cechy osobowości

- życzliwość dla osób potrzebujących pomocy,

- cierpliwość, spostrzegawczość i dokładność,
- sumienność i staranność w działaniu,
- umiejętność współpracy,
- wnikliwość w ocenie sytuacji,
- konsekwencja,
- obowiązkowość,
- odpowiedzialność,
- opanowanie,
- otwartość,
- chęć zrozumienia innych,
- bezkonfliktowość,
- asertywność,
- komunikatywność interpersonalna (aktywne słuchanie, przystępne przekazywanie informacji, wyjaśnianie skomplikowanych kwestii, dostosowywanie stylu i treści wypowiedzi do odbiorcy),
- empatia,
- kreatywność,
- odporność na stres,
- wysoka kultura osobista.

Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie opiekunka środowiskowa mogą być:

- choroby narządu ruchu,
- choroby kręgosłupa,
- choroby reumatyczne,
- wady postawy,
- niska wydolność fizyczna,
- wady serca oraz choroby układu krążenia,
- przewlekłe choroby układu oddechowego,
- zaburzenia zmysłu równowagi,
- wady wzroku, słuchu,
- wady wymowy,
- nosicielstwo chorób zakaźnych,
- zaburzenia neurologiczne,
- zaburzenia psychiczne,
- przewlekłe choroby skóry,

- nałogi.

Plusy i minusy zawodu

Poniżej zostały przedstawione przykładowe plusy i minusy zawodu opiekunka środowiskowa. Zapoznaj się z nimi, a następnie przejdź do gry.

Plusy

- satysfakcja ze skutecznego działania i efektów pracy na rzecz osoby podopiecznej
- wdzięczność podopiecznego,
- wpływ na samopoczucie osoby podopiecznej w sferze fizycznej i psychicznej,
- duże możliwości rozwoju zawodowego i osobistego,
- doskonalenie i pogłębianie wiedzy z różnych dziedzin,
- możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- możliwość wykazania się kreatywnością i twórczą ekspresją,
- praca samodzielna i w zespole,
- szerokie możliwości zatrudnienia,
- rosnące zapotrzebowanie na rynku pracy w kraju i całej Unii Europejskiej,
- duża liczba ofert pracy w kraju i za granicą (np. w Niemczech, Szwajcarii, Norwegii, Szwecji).

Minusy

- praca wyczerpująca fizycznie, urazy kręgosłupa, dolegliwości kostno-stawowe,
- obciążenia psychiczne, następstwo pracy z niepełnosprawnymi i nieuleczalnie chorymi ludźmi,
- praca stresująca,
- odpowiedzialność za bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne osoby podopiecznej,
- praca zmianowa, niekiedy praca w soboty, niedziele, święta,
- praca w zmiennych warunkach atmosferycznych/cztery pory roku/ na zewnątrz budynku,
- zagrożenie wypaleniem zawodowym,
- systematyczne dokumentowanie i monitorowanie usług opiekuńczych.

Gra edukacyjna

W grze znajdują się stwierdzenia dotyczące pracy w zawodzie opiekunka środowiskowa. Do wyboru są dwie odpowiedzi: prawda lub fałsz. Zaznacz właściwą odpowiedź.

Ćwiczenie 1

Praca w zawodzie opiekunka środowiskowa wykonywana jest tylko w pomieszczeniach zamkniętych.

☐ Prawda

☐ Fałsz

Źródło: [zdjęcie] Jsme MILA, *Pomoc osobie podopiecznej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Ćwiczenie 2

Praca w zawodzie opiekunka środowiskowa jest pracą wyczerpującą fizycznie.

☐ Prawda

☐ Fałsz

Źródło: [zdjęcie] GroMar Sp. z o.o., *Spacer z osobą podopieczną*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 3

Opiekunka środowiskowa nie jest narażona na stres w wykonywanej pracy.

☐ Prawda

☐ Fałsz

Źródło: [zdjęcie] GroMar Sp. z o.o., *Podawanie leków*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 4

Wdzięczność podopiecznego sprawia dużą satysfakcję z wykonywanej pracy w zawodzie opiekunka środowiskowa.

☐ Prawda

☐ Fałsz

Źródło: [zdjęcie] Kampus Production, *Pomoc osobie podopiecznej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Ćwiczenie 5

W zawodzie opiekunka środowiskowa obserwuje się rosnące zapotrzebowanie na rynku pracy w kraju i krajach Unii Europejskiej.

☐ Prawda

☐ Fałsz

Źródło: [zdjęcie] Kampus Production, *Wsparcie osoby podopiecznej*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Ćwiczenie 6

Po ukończeniu studiów wyższych istnieje możliwość awansu w obszarze pomocy społecznej na stanowiska kierownicze i samodzielne stanowiska specjalistyczne.

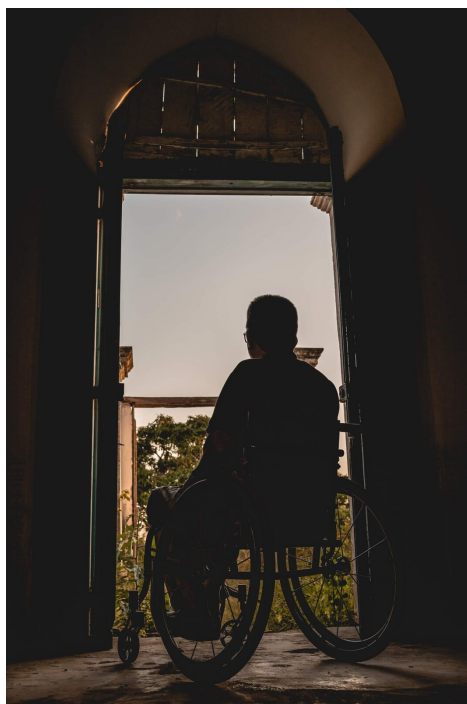
☐ Prawda

☐ Fałsz

Źródło: [zdjęcie] Jsme MILA, *Osoba podopieczna na wózku inwalidzkim*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Perspektywy zatrudnienia

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie opiekunka środowiskowa można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Źródło: Alexandre Saraiva Carniato, *Osoba na wózku inwalidzkim*, dostępny w internecie: www.pexels.com, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Opiekunka środowiskowa może podejmować pracę w różnorodnych miejscach, takich jak:

- środowisku domowym podopiecznego,
- domach pomocy społecznej,
- instytucjach opiekuńczych,
- placówkach opieki dziennej,
- placówkach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjnych,
- placówkach niosących pomoc osobom niepełnosprawnym,
- ośrodkach pomocy społecznej.

Ponadto może:

↓ Awansować

absolwent studiów wyższych ma możliwość awansu w obszarze pomocy społecznej na stanowiska kierownicze i samodzielne stanowiska specjalistyczne.

↓ Poszerzać swoje kompetencje

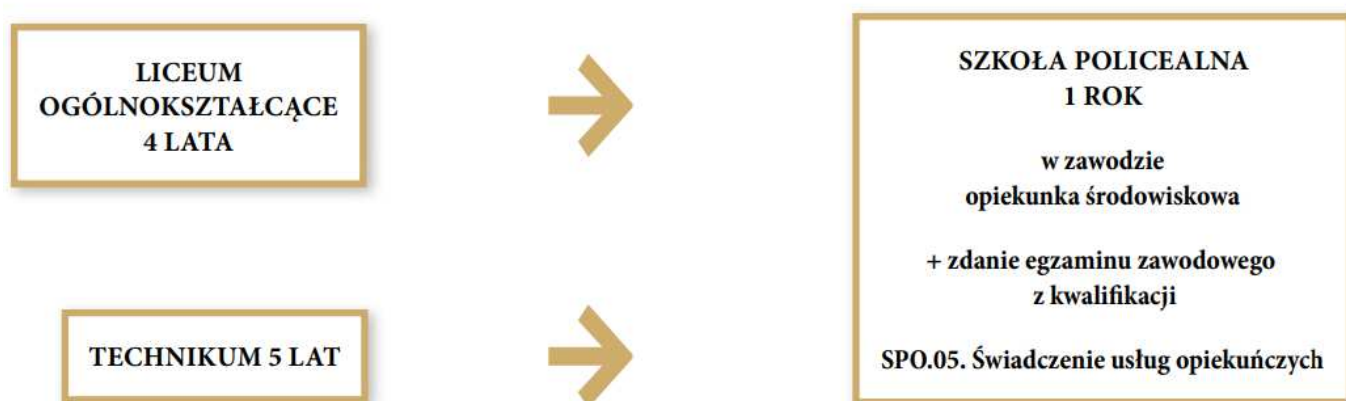
kończąc kursy w zakresie terapii zajęciowej, pierwszej pomocy przedmedycznej czy kurs opiekunki osób starszych.

Informacje o corocznej prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodzie opiekunka środowiskowa na krajowym i wojewódzkim rynku pracy można znaleźć na [stronie internetowej MEN](#).

Drogi do zawodu

Możliwości kształcenia w zawodzie opiekunka środowiskowa

Ścieżka dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Ścieżka możliwości kształcenia*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ścieżka dla osób dorosłych

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Ścieżka możliwości kształcenia*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Młodzież i dorośli, którzy mają wykształcenie średnie lub średnie branżowe mogą uzyskać tytuł opiekunki środowiskowej, uczęszczając na kwalifikacyjne kursy zawodowe z zakresu kwalifikacji **SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych** lub do szkoły policealnej w zawodzie opiekunka środowiskowa.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez szkoły w zakresie zawodów, w których kształcą oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do tej samej branży.

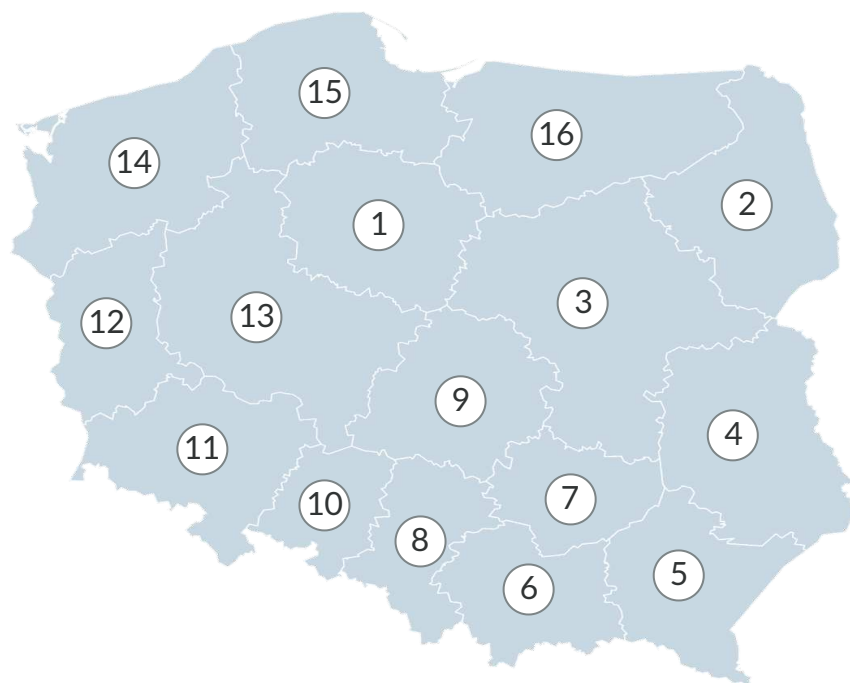
Po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego **SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych** lub szkoły policealnej w zawodzie opiekunka środowiskowa absolwenci kursu mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji **SPO.05.**

Świadczenie usług opiekuńczych celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowej. Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminu zawodowego oraz posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Kwalifikacje w zawodzie opiekunka środowiskowa można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w zawodzie opiekunka środowiskowa.

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Orientacyjna mapa szkół prowadzących kształcenie w zawodzie opiekunka środowiskowa w roku szkolnym 2022/2023.

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

2

podlaskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

3

mazowieckie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

4

lubelskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

5

podkarpackie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

6

małopolskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

7

świętokrzyskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

8

śląskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

9

łódzkie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

10

opolskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

11

dolnośląskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

12

lubuskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

13

wielkopolskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

14

zachodniopomorskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

15

pomorskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

16

warmińsko-mazurskie

Szkoły kształcące w zawodzie opiekunka środowiskowa

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Interaktywna mapa szkół kształcących w zawodzie w roku szkolnym 2022/2023*, licencja: CC BY-SA 3.0.

Skontaktuj się z wybraną szkołą, aby sprawdzić, czy organizuje ona kwalifikacyjne kursy zawodowe w zakresie kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych.

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju można znaleźć pod adresami:

1. wyszukiwarka rejestru: www.rspo.gov.pl
2. informacje zawodowe: www.infozawodowe.men.gov.pl

Egzamin zawodowy

Kiedy przeprowadzany jest egzamin zawodowy?

Egzamin zawodowy jest formą oceny poziomu opanowania przez zdających wiadomości i umiejętności z zakresu jednej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego. W przypadku opieki środowiskowej jest to kwalifikacja **SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych**.

Egzamin zawodowy jest przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Terminy egzaminu zawodowego ustala Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, który w komunikacie publikowanym każdego roku w sierpniu podaje dokładne daty egzaminów z poszczególnych kwalifikacji, które będą przeprowadzone w nadchodzącym roku szkolnym.

Aby przystąpić do egzaminu, należy złożyć deklarację:

- do 15 września – jeżeli uczeń przystępuje do egzaminu, którego termin główny został ustalony między 2 listopada a 28 lutego danego roku szkolnego,
- do 7 lutego – jeżeli uczeń przystępuje do egzaminu, którego termin główny został ustalony między 1 kwietnia a 31 sierpnia danego roku szkolnego.

Egzamin zawodowy składa się z dwóch części: pisemnej i praktycznej.

Część pisemna

Trwa 60 minut. Ma formę testu złożonego z **40 zadań zamkniętych**, każde z nich zawiera cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna jest prawidłowa.

Część pisemna odbywa się z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego.

Dla osób, które wymagają dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu, egzamin może odbyć się z wykorzystaniem arkusza w postaci wydrukowanej.

Część praktyczna

Trwa 120 minut. Polega na wykonaniu zadania lub zadań egzaminacyjnych, których rezultatem jest usługa lub dokumentacja.

Ile punktów trzeba zdobyć, aby zdać egzamin?

Aby zdać egzamin zawodowy, trzeba uzyskać:

1. z części pisemnej – **co najmniej 50%** punktów oraz
2. z części praktycznej – **co najmniej 75%** punktów.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje Okręgowa Komisja Egzaminacyjna.

Niezależnie od obranej ścieżki kształcenia należy przystąpić do egzaminu zawodowego z kwalifikacji **SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych**.

Po zdaniu egzaminu zawodowego otrzymuje się certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie danej kwalifikacji. Osoba posiadająca certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie opiekunka środowiskowa oraz wykształcenie średnie lub średnie branżowe może otrzymać dyplom zawodowy w zawodzie opiekunka środowiskowa.

Centralna Komisja Egzaminacyjna publikuje:

- [informatory dotyczące egzaminu zawodowego](#)
- [przykładowe zadania egzaminacyjne z części praktycznej](#)

Zobacz statystyki

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego dla poszczególnych kwalifikacji znajdują się na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej:

- [Ogólne wyniki egzaminów zawodowych](#)

Wzory certyfikatu i dyplomu

RZECZPOSPOLITA POLSKA

CERTYFIKAT KWALIFIKACJI ZAWODOWEJ

Imię (imiiona) i nazwisko
data urodzenia numer PESEL

zdał.... egzamin zawodowy w zakresie kwalifikacji
symbol i nazwa kwalifikacji

wyodrębnionej w zawod
nazwa i symbol cyfrowy zawodu

i uzyskał.....% punktów możliwych do uzyskania

..... dnia r.
miejscowość

Nr m.p.
pieczęć i podpis dyrektora
okręgowej komisji egzaminacyjnej

PRK4
Kwalifikacja cząstkowa na poziomie
czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji
i europejskich ram kwalifikacji

Podstawą zdania egzaminu jest otrzymanie:
1) z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania;
2) z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

OKE-II/65/3 2A0000001

Źródło: Dz. U. 2023 poz. 1120: Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków, *Certyfikat kwalifikacji zawodowej, wzór nr 65*, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
DYPLOM ZAWODOWY

Imię (imiiona) i nazwisko _____
data urodzenia _____ numer PESEL _____

**spełnił... warunki uzyskania dyplomu zawodowego
i posiada kwalifikacje w zawodzie**

nazwa i symbol cyfrowy zawodu _____

mięscowość _____ dnia _____ r.

Nr _____

PRKIV
Kwalifikacja pełna na poziomie
czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji
i europejskich ram kwalifikacji

m.p. _____
pieczęć i podpis dyrektora
okręgowej komisji egzaminacyjnej

OKE-II/69/3 Z A 00000001

Źródło: Dz. U. 2023 poz. 1120: Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków, *Dyplom zawodowy, wzór nr 69*, tylko do użytku edukacyjnego na zpe.gov.pl.

Quiz

Rozwiąż quiz z pytaniami jednokrotnego wyboru i sprawdź, co wiesz o zawodzie opiekunka środowiskowa.

Ćwiczenie 1

Jaka kwalifikacja jest wyodrębniona w zawodzie opiekunka środowiskowa?
Zaznacz poprawną odpowiedź.

- ☐ ELE.01. Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych.
- ☐ SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych.
- ☐ SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej.

Ćwiczenie 2

Czym zajmuje się opiekunka środowiskowa?
Zaznacz poprawną odpowiedź.

- ☐ Pomaganiem osobie podopiecznej w czynnościach dnia codziennego.
- ☐ Wykonywaniem masażu w celach wspomagania przebiegu treningu u zawodników sportowych.
- ☐ Sprzedażą materiałów higienicznych i opatrunkowych.

Ćwiczenie 3

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Praca opiekunki środowiskowej odbywa się

- ☐ zwykle w środowisku domowym i najbliższym otoczeniu osoby podopiecznej.
- ☐ w różnych środowiskach społecznych.
- ☐ wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Ćwiczenie 4

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Do typowych urządzeń wykorzystywanych w pracy opiekunki środowiskowej należą

- ☐ przymiar liniowy, kostka introligatorska.
- ☐ łóżko rehabilitacyjne, materac przeciwoślizgowy, wałki pod kolana, podpórki.
- ☐ pomoce dydaktyczne stymulujące wszechstronny rozwój niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, np. grzechotki, karuzele z pozytywką.

Ćwiczenie 5

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Do środków ochrony indywidualnej na stanowisku pracy opiekunki środowiskowej zaliczamy

- ☐ ochronniki słuchu.
- ☐ fartuch ochronny jednorazowy.
- ☐ okulary przeciwoślizgowe.

Ćwiczenie 6

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie opiekunka środowiskowa mogą być

- ☐ alergia.
- ☐ wady serca oraz choroby układu krążenia.
- ☐ lęk wysokości.

Ćwiczenie 7

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Do plusów zawodu opiekunka środowiskowa należy

- ☐ duża konkurencja na rynku pracy.
- ☐ praca pod presją czasu.
- ☐ duża liczba ofert pracy w kraju i za granicą, np. w Niemczech, Szwajcarii, Norwegii, Szwecji.

Ćwiczenie 8

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Miejszem pracy opiekunki środowiskowej może być

- ☐ placówka opiekuńczo-lecznicza i pielęgnacyjna.
- ☐ dom pomocy społecznej.
- ☐ wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Ćwiczenie 9

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Aby osoba posiadająca wykształcenie średnie lub średnie branżowe została opiekunką środowiskową musi

- ☐ uczęszczać na kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych i zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji.
- ☐ uczęszczać do szkoły policealnej w zawodzie opiekunka środowiskowa i zdać egzamin zawodowy z kwalifikacji SPO.05. Świadczenie usług opiekuńczych.
- ☐ wszystkie odpowiedzi są prawidłowe.

Ćwiczenie 10

Jaki dokument otrzymuje się po zdaniu egzaminu zawodowego?

Zaznacz poprawną odpowiedź.

- ☐ Certyfikat kwalifikacji zawodowej.
- ☐ Zaświadczenie potwierdzające kwalifikację.
- ☐ Dyplom zawodowy.

Informator o zawodzie

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00-00-1004/20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno-zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001/20)”

Źródło: GroMar Sp. z o.o., *Broszura informacyjna o zawodzie*, licencja: CC BY-SA 3.0.
Plik o rozmiarze 1.51 MB w języku polskim

Przydatne adresy www

1. Zintegrowana Platforma Edukacyjna
2. Portal Infozawodowe
3. Ośrodek Rozwoju Edukacji
4. Centrum Informatyczne Edukacji
5. Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych
6. Ministerstwo Edukacji Narodowej – szkolnictwo branżowe
7. Doradztwo zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji
8. Portal Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES)
9. Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia
10. Zintegrowany System Kwalifikacji
11. Instytut Badań Edukacyjnych